

Odběr zimní měli z podložek na varroázu

Proč se měl vyšetřuje na varroázu

Plošné vyšetření měli ukáže zjistí, jak byly úspěšné zásahy proti roztočům Varroa. Také je nutno věnovat stále větší pozornost místům, kde by se mohli vyskytnout roztoči rezistentní vůči nasazeným léčivům.

Vyšetření je povinné pro všechny včelaře. I v roce je 2011 součástí "Zásad zvýšení účinnosti stávajícího systému tlumení varroázy při zvýšeném riziku přemnožení roztočů Varroa destructor", text je na www.svsr.cz (zdraví zvířat/prevence a tlumení varroázy včel)

Co musí předcházet odběru vzorků zimní měli na varroázu

Po posledním ošetření (fumigací nebo aerosolem) je potřeba počkat minimálně týden a pak je nutné vyčistit podložky a na dno úlu je zase vrátit. Prodleva je nutná proto, že roztoči zasažení při ošetření ještě pár dní padají ze včel, plástů a rámků na dno. Měl pak padá na dno na podložky minimálně měsíc, zpravidla od poloviny prosince do poloviny ledna. **Podložky musí pokrývat celé dno.**

Postup odběru

Měl na vyšetření varroázy se odebírá jako každoročně **od 15. ledna do 15. února.**

Měl odebíráme na každém stanovišti zvlášť a z měli ze všech včelstev (nejenom z některých) vytvoříme jeden směsný vzorek. Při odběru je třeba získat všechnu měl, napadanou na podložku na dně. Není přípustné odebírat měl přímo ze dna pouze jejím vymetáním. Na podložky padá v zimě jednak měl, ale i mrtvolky včel. Mrtvolky se v tomto případě nevyšetřují, proto je třeba z měli mrtvé včely odstranit. Je-li na podložce jen několik mrtvolek, vyberou se snadno. Při větším množství včel v měli je nejvhodnější všechnu měl z podložky přesypat přes mřížku nebo cedník s dostatečně velkými oky, aby propadli roztoči.

Vysušení vzorku

Pokud se použijí papírové tubusy nebo vhodné papírové krabičky nebývá problém s plesnivěním vzorků. Jinak je nezbytně nutné, měl po odběru vysušit, aby neplesnivěla. Měl nejlépe uschne na novinách při běžné teplotě. Nesušte měl na topení. Jinak se vosk ohřeje a slepí. Pokud měl zůstane v hručkách, nelze z ní zjistit skutečný počet roztočů.

Vhodné obaly

Vysušené vzorky sesypeme do obalů. Zavedené jsou **kelímky od jogurtů** a podobných produktů, uzavřené **prodyšnou tkaninou**, která je fixována nejlépe gumičkou. Naprosto nevhodné jsou řídké tkaniny, jako záclony. Měl se pak při přepravě sype ven. Kelímky se dobře přepravují v kartonových platech, ve kterých se expedují do prodejen. Nejvhodnější obaly jsou vyzkoušené papírové **tubusy s uzávěry**.

Vzorky v nich neplesniví a měl se z nich nesype. Tubusy si můžete objednat ve Výzkumném ústavu včelařském mailem nebo i telefonicky. Cena je 10,- Kč/ kus

Značení obalů

Obal označte číslem vzorku podle seznamu, jménem chovatele, názvem stanoviště a počtem včelstev. Číslo vzorku musí odpovídat číslu na seznámech. Čísluje se průběžně za celou zásilku, aby se jedno číslo neobjevilo vícekrát. Protože se někdy shromažďují vzorky současně v několika obvodech, je možné každému obvodu přidělit jinou řadu čísel. Příklad: Horní Lhota - vzorky 1-17, Dolní Lhota - vzorky 51-68, Prostřední Lhota – vzorky 101-123.

Zcela nevhodné obaly

- plastové nebo papírové sáčky a obálky
- plastové nebo kovové krabičky
- obaly přelepované různými páskami

V takových obalech měl zplsnívi nebo tvoří hrudky, je slepená, případně slisovaná. Výsledek vyšetření takové měli je velmi nepřesný, pokud lze vzorek vůbec vyšetřit.

Odevzdávání vzorků

Vzorky se odevzdávají pověřenému pracovníkovi místní Základní organizace Českého svazu včelařů. Tento pracovník rovněž určí termín a místo, kde se vzorky odevzdávají. Při předání vzorků je dobrá příležitost zkontrolovat, zda odevzdávané množství měli odpovídá počtu včelstev na stanovišti a případně sjednat nápravu. **Povinnost odevzdat vzorky platí i pro včelaře, kteří ve Svazu organizováni nejsou.**

Seznamy vzorků

Ke vzorkům je nutné dodat jejich seznam v takové formě, aby na něj mohly být dopsány výsledky vyšetření.

Na seznamech musí být jméno, adresa a telefon kontaktní osoby, kam posíláme výsledky

K vytvoření tohoto seznamu můžete použít některou z těchto předloh:

- 1) **Ruční vyplňování** - tištěný formulář na samopropisujícím papíru "Příloha návrhu na vyšetření" - pokud nemáte z předchozího roku, zasíláme na požádání, posílejte ve třech kopiích
- 2) **Vyplňování na počítači** - elektronickou předlohu tohoto formuláře si můžete stáhnout ve formátu <priloha navru.doc> nebo <priloha navru.XLS> z naší internetové stránky <http://www.beedol.cz/zkusebni-laborator/>. Stačí poslat v jednom vyhotovení na obyčejném papíru, potřebný počet si nakopírujeme sami.

V minulých letech jsme nabízeli možnost vyšetření na varroázu a mor včelího plodu z jednoho vzorku. Toto se neosvědčilo, proto již požadujeme zasílat vzorky na každé vyšetření zvlášť.

Placení vzorků

Veškeré vyšetření **varroázy** je i v roce 2011 státní zakázka. Vyšetření hradí příslušná Krajská veterinární správa, které se také přímo posílá faktura. Podmínkou je ke každé zakázce **žádanka** z příslušného inspektorátu Krajské veterinární správy. Pokud dostaneme zásilku vzorků bez takové žádanky, vzorky vyšetříme, ale vyšetření budeme fakturovat tomu, kdo vzorky poslal, a nikdo je už zpětně neproplatí. Opozdilcům budeme výsledky účtovat vyšší sazbou. **V laboratořích VÚVč (Dol a Přerov) se účtuje 25,- Kč/vzorek (podrobnosti v ceníku na www.beedol.cz).**

Vyšetření měli na varroázu provádějí i letos akreditované laboratoře VÚVč a také další akreditované laboratoře, např. laboratoře některých státních veterinárních ústavů. KVS může včelařům určit, kam vzorky poslat.

Pokud odesíláte vzorky měli do akreditované laboratoře Výzkumného ústavu včelařského, adresujte je na tyto adresy:

Výzkumný ústav včelařský

Dol 94

252 66 Libčice nad Vltavou

tel.: 220 940 480, 220 941 259

Výzkumná stanice včelařská
Na Návsi 29
750 02 Přerov - Žeravice
tel.: 581 211 362

Cena za vyšetření ve VÚVč -

Varroáza z měli:

Hromadné zásilky vzorků se společnými seznamy (3 a více kusů): 25 Kč/vzorek + poštovné

Ceny platí pro vzorky došlé v období od 15.1. do 1.3., v ostatních obdobích roku účtujeme přírážku 100 % k této ceně.

Správně zasláné vzorky se žádankou včelaři neplatí, laboratoř fakturuje cenu KVS.

Ing. Dalibor Titěra, CSc, Ing. Marcela Vořechovská,
VÚVč Dol
Akreditovaná zkušební laboratoř č. 1203